

Den Haag, 12 april 2019

Betreft: reactie Save the Children en Defence for Children op brief Ambities Kinderarmoede

Geacht Kamerlid,

Save the Children en Defence for Children hebben kennisgenomen van de door staatssecretaris Van Ark op 1 april 2019 verstuurd brief 'Ambities kinderarmoede'. Van Ark geeft aan dat het kabinet met deze brief duidelijk wil maken hoe invulling wordt gegeven aan de aangenomen moties over een reductiedoelstelling voor vermindering van het aantal kinderen in armoede. Hoewel Save the Children en Defence for Children verheugd zijn over een aantal in de brief genoemde initiatieven, vinden wij het zorgwekkend dat met de in de brief genoemde doelstellingen juist niet tegemoet wordt gekomen aan het opstellen van een (concrete) reductiedoelstelling, zoals bedoeld in de door de Eerste en Tweede Kamer aangenomen moties.

Armoedecijfers

Ondanks de economische vooruitgang de afgelopen jaren is het aantal kinderen in langdurige armoede nauwelijks gedaald.¹ Dit beeld wordt bevestigd door gegevens in het onlangs verschenen 'Nederlands Nationaal Hervormingsprogramma 2019'.² Hierin wordt vermeld dat de zogenaamde 'kansarmoede' voor de Nederlandse bevolking tussen 2008 en 2017 zelfs is toegenomen van 14,9% tot 17%. Dit percentage is de afgelopen jaren, dus ná de economische crisis, alleen maar gestegen. Defence for Children en Save the Children vragen zich af hoe dit mogelijk is. Temeer nu we ons in een periode van hoogconjunctuur begeven, zouden de kansen om de armoedeproblematiek effectief aan te pakken juist gunstiger moeten zijn. Dat het risico op armoede is gestegen, is derhalve onbegrijpelijk en zorgwekkend: wat als zich thans een recessie aandient?

Reductiedoelstelling

Defence for Children en Save the Children vinden het dan ook uiterst teleurstellend dat het erop lijkt dat staatssecretaris Van Ark de handreiking van SCP, CBS en CPB niet aanvaardt. Zij geeft in haar brief aan dat een kwantitatieve reductiedoelstelling voor het verminderen van armoede onder kinderen niet te definiëren is. Echter, dit is niet de conclusie die wordt getrokken door de partijen SCP, CBS en CPB in de 'Verkenning naar eenduidige indicatoren kinderarmoede'. Hierin wordt namelijk aangegeven: *'Wij denken als samenwerkende partijen dat het mogelijk is om een goed landelijk beeld te krijgen van het aspect kinderarmoede. Er is al veel informatie beschikbaar en met extra toevoegingen zou het beeld gecomplementeerd kunnen worden'*. Daarbij leiden de verschillen tussen CBS en SCP wel tot (iets) andere aantallen en percentages, maar zijn de gevonden ontwikkelingen in armoede gewoonlijk hetzelfde. Als inzicht kan worden verkregen in het aspect armoede onder kinderen, is het naar ons idee ook mogelijk om hier een reductiedoelstelling aan te koppelen.

Wel zal volgens CPB, SCP en CBS voor het verkrijgen van een representatief multidimensionaal beeld van armoede op landelijk niveau, geïnvesteerd moeten worden in aanvullend onderzoek. Periodiek meer kwalitatief inzicht verkrijgen in het bredere plaatje van kansarmoede onder kinderen, zoals staatssecretaris Van Ark voorstelt, is volgens ons niet voldoende om te zijner tijd te kunnen zeggen of en in hoeverre de kansarmoede is verminderd. Defence for Children en Save the Children vragen zich af of deze (financiële) investeringen de zogenaamde 'bottleneck' vormen.

Aanbevelingen

- **Investeer in aanvullend onderzoek** teneinde landelijk inzicht te krijgen in de verschillende facetten van armoede onder kinderen en zo naast inkomensgelijkheid ook sociale uitsluiting in kaart te brengen.

¹ Volgens recente cijfers van het CBS groeien 117.000 kinderen op in een gezin met een langdurig laag inkomen (tenminste vier jaar achter elkaar). Zie: CBS (2018). *Armoede en sociale uitsluiting 2018*, Den Haag

² Zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/02/27/bijlage-1-rapport-nederlands-nationaal-hervormingsprogramma-2019>

- Stel zo spoedig mogelijk een concrete (reductie)doelstelling op, nu CBS, CPB en SCP aangeven dat het goed mogelijk is om landelijk inzicht te krijgen in het aspect armoede onder kinderen en waarmee tegemoet wordt gekomen aan de aangenomen moties.

Bereiken van de doelgroep

Defence for Children en Save the Children vinden het verder opmerkelijk dat staatssecretaris Van Ark in haar brief aangeeft 70% van de doelgroep 'werkenden met een laag inkomen met kinderen' te willen bereiken.

- Ten eerste staat dit haaks op de aangegeven ambitie zoals weergegeven op pagina 4 in de brief: "*Het gezamenlijk streven is om in 2021 nagenoeg alle kinderen in armoede te bereiken*". Waarom wordt er dan voor gekozen om slechts 70% van de doelgroep werkende armen te bereiken? Dit wordt niet nader onderbouwd. Aangezien uit onderzoek blijkt dat het merendeel van de kinderen die in armoede leven, werkende ouders heeft, is de doelstelling van 70% innerlijk tegenstrijdig met de ambitie om in 2021 nagenoeg alle kinderen te hebben bereikt.
- Ten tweede vragen wij ons af hoe de staatssecretaris dit wenst te meten nu uit eerdere onderzoeken is gebleken dat de groep(sgrootte) niet in beeld is bij de overheid. Hoe wordt deze groep dan bereikt? En hoe weet de staatssecretaris dat sprake is van 70% indien geen zicht bestaat op de volle omvang van de groep, de 100%? Het is dus van belang om allereerst inzicht te krijgen in de (grootte van deze) groep. Binnen dit gehele kader vinden wij het voorstel van de staatssecretaris om bij 'doelgroep' de door de gemeente gedefinieerde doelgroep te gebruiken, uitermate ongelukkig. Immers, ook dit is dan niet uniform en maakt de bevindingen lastig meetbaar.
- Ten derde valt ons op dat onder de term 'bereik' het gebruik van integraal gemeentelijk armoedebeleid wordt verstaan, al dan niet in natura. Dit kan niet een juist uitgangspunt zijn. Het gebruik van bijvoorbeeld door de gemeenten aangeboden voorzieningen is slechts indicatief van aard en staat niet gelijk aan het bereiken van de volledige doelgroep. Immers, bekend is dat sommige voorzieningen ook worden ingezet voor bredere groepen kinderen teneinde de kinderen die in armoede leven niet uit te zonderen van de andere kinderen om sociale uitsluiting te voorkomen. Het integraal gemeentelijk armoedebeleid kan vanzelfsprekend worden gebruikt teneinde meer zicht te verkrijgen op de doelgroep, doch kan naar ons idee niet de enige factor zijn bij de inhoudelijke beoordeling of de volledige doelgroep is 'bereikt'.

Aanbevelingen

- Definieer een heldere uniforme omschrijving van de doelgroep in plaats van te werken met de gemeentelijk gedefinieerde doelgroep (die in de ene gemeente breder is dan in de andere gemeente).
- Stel een meer ambitieuze doelstelling op dan de genoemde '70% van de werkende armen' teneinde te voldoen aan het streven om in 2021 nagenoeg alle kinderen in armoede te bereiken.
- Maak concreet hoe, naast het betrekken van integraal gemeentelijk armoedebeleid, tevens gebruik wordt gemaakt van andere gegevens om de doelgroep te bereiken.

Conclusie

Ondanks de positieve insteek en de plannen in de brief, vinden Defence for Children en Save the Children het zeer teleurstellend dat met deze schriftelijke ambities geen invulling wordt gegeven aan de aangenomen moties over het opstellen van een reductiedoelstelling. Daarnaast zijn wij van mening dat dit zoveelste 'actieprogramma' nog steeds geen landelijke integrale aanpak inhoudt en dat de uitkomsten van de diverse initiatieven lastig meetbaar als ook multi interpretabel zijn.

Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen via onderstaande contactgegevens.

Met vriendelijke groet,

Caroline van de Wetering, Save the Children - [REDACTED]

Eva Huls, Defence for Children - [REDACTED]